



У Х В А Л А

КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Селюка Миколи Романовича щодо офіційного тлумачення статті 2 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей"

м. К и ї в
14 квітня 1998 року
№ 21-у/98

Справа № 18/3214-97
№ 2-16/98

Конституційний Суд України у складі суддів Конституційного Суду України:

Розенка Віталія Івановича – головуєчий,
Вознюка Володимира Денисовича,
Євграфова Павла Борисовича,
Козюбри Миколи Івановича,
Корнієнка Миколи Івановича,
Костицького Михайла Васильовича,
Малинникової Людмили Федорівни,
Мартиненка Петра Федоровича,
Німченка Василя Івановича,
Савенка Миколи Дмитровича,
Селівона Миколи Федосовича,
Скоморохи Віктора Єгоровича,
Тихого Володимира Павловича,
Чубар Людмили Пантеліївни,
Шаповала Володимира Миколайовича – суддя-доповідач,
Яценка Станіслава Сергійовича

розглянув питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Селюка Миколи

Романовича щодо офіційного

"Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей".

Заслухавши суддю-доповідача Шаповала Володимира Миколайовича та вивчивши матеріали справи, Конституційний України

у с т а н о в и в:

1. Як свідчать матеріали конституційного звернення, Селюк М.Р. протягом 1994–1996 рр. неодноразово звертався до різних органів державної влади та їх посадових осіб з клопотанням про визнання незаконними певних актів і дій посадових осіб Міністерства оборони України, які, за твердженням Селюка М.Р., призвели до порушення його конституційних прав і свобод.

За зверненням Селюка М.Р. актам і діям відповідних посадових осіб давалися різні оцінки як з боку посадових осіб Міністерства оборони України, так і інших органів державної влади.

У березні 1995 року Селюк М.Р. звернувся з позовом до військового суду Київського гарнізону про визнання незаконними директиви начальника Головного штабу Збройних Сил України, за якою була скорочена посада заступника начальника управління кадрів Міністерства оборони України, що попередньо займав Селюк М.Р., та наказів Міністра оборони України щодо його призначення на іншу посаду. Рішенням військового суду Київського гарнізону, ухваленим у червні 1995 року, Селюку М.Р. було відмовлено в задоволенні позову. Ухвалою військового суду Центрального регіону України, прийнятою у вересні 1995 року, рішення військового суду Київського гарнізону залишено без змін.

У лютому 1996 року до Верховного Суду України заступником Генерального прокурора України було подано протест в порядку нагляду у справі за позовом Селюка М.Р. У липні того ж року Військова колегія Верховного Суду України розглянула справу Селюка М.Р. за вказаним протестом і залишила рішення військового суду Київського гарнізону без змін, а протест – без задоволення. Своєю постановою (№ 7-30 п.96 від 25 грудня 1996 року) Пленум Верховного Суду України також залишив без задоволення протест заступника Генерального прокурора України, а рішення військового суду Київського гарнізону у справі Селюка М.Р. – без змін.

У січні 1997 року Селюк М.Р. звернувся до групи народних депутатів України з проханням ініціювати збір підписів сорока п'яти народних депутатів України щодо їх звернення до Конституційного

Суду України про захист його конституційних прав. Того ж місяця до Конституційного Суду України надійшло звернення народних депутатів України за підписами п'ятдесяти осіб з проханням "розглянути відповідність рішень посадових осіб і органів державної влади Конституції України" відповідно до матеріалів і документів, поданих Селюком М.Р. У березні 1997 року народним депутатам України було повідомлено, що в Секретаріаті Конституційного Суду України розглянуто їх звернення (лист № 003/416 від 14.03.97 за підписом Керівника Секретаріату Конституційного Суду України) і водночас зазначено, що питання, порушені у зверненні, Конституційному Суду України не підвідомчі.

У квітні 1997 року до Конституційного Суду України безпосередньо звернувся Селюк М.Р. з проханням дати офіційне тлумачення ряду статей Тимчасового дисциплінарного статуту Збройних Сил України, Тимчасового положення про проходження військової служби особами офіцерського складу та Інструкції про застосування Тимчасового положення про проходження військової служби особами офіцерського складу. У липні 1997 року Селюку М.Р. було повідомлено про результати розгляду його звернення (лист № 18/1587 від 10.07.97 за підписом Керівника Секретаріату Конституційного Суду України). В листі-відповіді було, зокрема, роз'яснено, що Конституційний Суд України уповноважений давати офіційне тлумачення лише Конституції України та законів України, і до його повноважень не належить офіційне тлумачення підзаконних нормативно-правових актів, а також розгляд питань, віднесених до компетенції судів загальної юрисдикції.

У липні 1997 року Селюк М.Р. знову звернувся до Конституційного Суду України з проханням дати офіційне тлумачення ряду статей зазначених підзаконних актів. У листі-відповіді було наголошено на тому, що питання, які порушує Селюк М.Р. у своїх зверненнях, Конституційному Суду України не підвідомчі (лист № 18/2574 від 05.08.97 за підписом заступника Керівника Секретаріату Конституційного Суду України). При цьому зазначалося, що оскільки Селюк М.Р. неодноразово порушував питання, на які йому давалися відповіді, що вони не належать до повноважень Конституційного Суду України, подальше листування з ним з цього приводу недоцільне.

2. У жовтні 1997 року Селюк М.Р. звернувся до Конституційного Суду України з проханням дати офіційне тлумачення статті 2 Закону України "Про соціальний та правовий

захист військовослужбовців та членів їх сімей". У своєму зверненні і пояснювальній записці до нього Селюк М.Р. скаржитися, зокрема, на незаконне звільнення його з посади заступника начальника Управління кадрів Міністерства оборони України і призначення на нижчу посаду. Водночас він стверджує, що мали місце інші факти порушення посадовими особами в системі Міністерства оборони України його прав. З іншого боку, Селюк М.Р. заявляє, що військові суди, до яких він звертався за захистом своїх прав і свобод, провели відповідні судові засідання з порушенням процесуальних норм.

До свого звернення Селюк М.Р. долучив документи і матеріали, зокрема копії відповідних судових рішень, витягів з адміністративних актів, листи-відповіді посадових осіб тощо. Більша частина цих документів і матеріалів подавалася ним при попередніх зверненнях до Конституційного Суду України.

3. З аналізу конституційного звернення Селюка М.Р. можна зробити висновок, що автор звернення, по суті, просить Конституційний Суд України перевірити законність конкретних рішень судів загальної юрисдикції. Компетенція Конституційного Суду України визначена насамперед Конституцією України і не включає повноважень здійснювати відповідні перевірки, розглядати позови фізичних осіб щодо захисту порушених прав. Ці питання можуть бути предметом розгляду лише в судах загальної юрисдикції. Як зазначено в частинах першій та другій статті 55 Конституції України, права і свободи людини і громадянина захищаються судом; кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. Конституційний Суд України своїми рішеннями від 25 листопада 1997 року (№ 6-зп) та від 25 грудня 1997 року (№ 9-зп) дав офіційне тлумачення відповідних положень статті 55 Конституції України.

У конституційному зверненні Селюк М.Р. просить дати офіційне тлумачення статті 2 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей". Ця стаття має назву "Заборона обмежень прав військовослужбовців", і в ній зазначається: "Ніхто не вправі обмежувати військовослужбовців та членів їх сімей у правах і свободах, визначених законодавством України".

Згідно з пунктом 2 частини першої статті 150 Конституції України до повноважень Конституційного Суду України належить офіційне тлумачення Конституції України та законів України.

Відповідно до статті 43 Закону України "Про Конституційний Суд України" суб'єктами права на конституційне звернення з питань прийняття рішень Конституційним Судом України щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є громадяни України, іноземці, особи без громадянства та юридичні особи. За названими ознаками звернення Селюка М.Р. відповідає вимогам статті 42 Закону України "Про Конституційний Суд України" щодо форми конституційного звернення.

Однак у статті 94 Закону України "Про Конституційний Суд України" зазначено, що підставою для конституційного звернення щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є наявність неоднозначного застосування положень Конституції України або законів України судами України, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод.

У документах і матеріалах до конституційного звернення Селюка М.Р. немає жодного посилання на статтю 2 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" і навіть згадки про цей Закон. Хоча суди загальної юрисдикції ухвалювали відповідні рішення щодо оцінки дій посадових осіб Міністерства оборони України, вчинених ними в результаті застосування норм різних відомчих підзаконних актів. Такого ж роду правозастосування у зв'язку із зверненнями Селюка М.Р. здійснювали інші органи державної влади та їх посадові особи.

Конституційний Суд України дійшов висновку, що в даному випадку немає не тільки неоднозначного застосування положень статті 2 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей", а й будь-якого застосування цих або інших положень зазначеного Закону.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150 Конституції України, статтями 13, 45, 94 Закону України "Про Конституційний Суд України", Конституційний Суд України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Селюка Миколи Романовича щодо офіційного тлумачення статті 2 Закону України "Про соціальний захист військовослужбовців та членів їх сімей" на підставі пункту 2 статті 45 – невідповідність конституційного

звернення вимогам, передбаченим Конституцією України і Законом України "Про Конституційний Суд України".

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною і не може бути оскаржена.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ